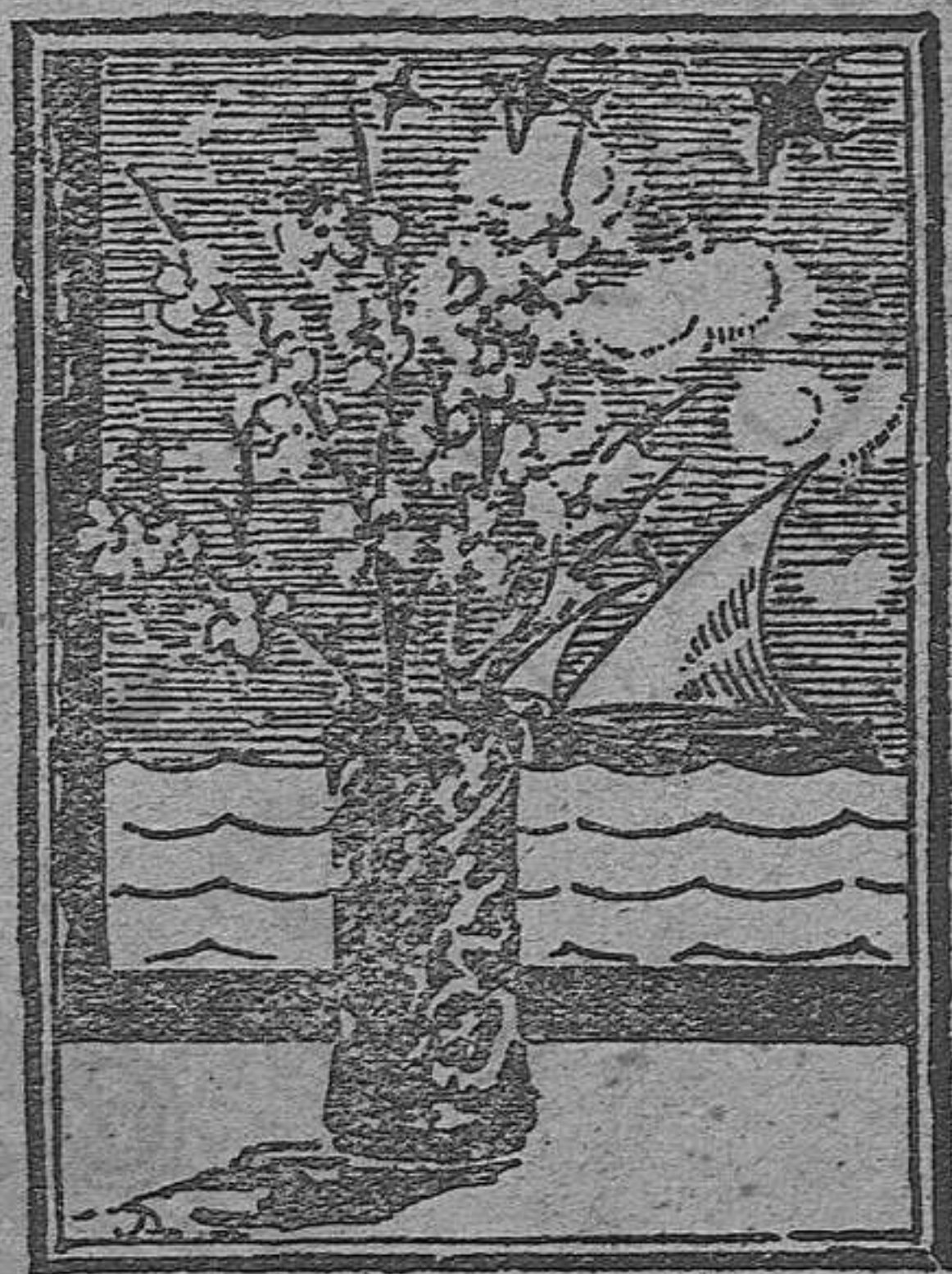

LA NOSTRA TERRA

MALLORCA

MAIG

1936

ANY IX

NÚM. 99

LLIBRERIA POLITECNICA

MOLT ASSORTIDA EN OBRES
EN LA NOSTRA LLENGUA

C. MAURA, 3 1 5 -- AP. 102
TELÉFON 2922

PER TREBALLS D'IMPRESA
DIRIGIU VOS A LA MATEIXA O
AL SEU TALLER TIPOGRAFIC

C. BEATRIU DE PINÓS, 117
TELÉFON 2922

CIUTAT DE MALLORCA

DISPONIBLE

MINISTERIO DE CULTURA

LA NOSTRA TERRA

REVISTA MENSUAL DE LITERATURA, ART I CIÈNCIES

L'ESTATUT

Novament s'ha posat sobre la taula—aquesta vegada a proposta d'un partit polític—la conveniència de què les nostres illes obtenguin pel seu règim administratiu un Estatut autonòmic.

La nostra posició sobre aquest punt és ben clara: basta per a comprovar-ho repassar els editorials de la Revista i recordar la campanya que férem quan fou presentat i discutit, en 1931, el primer avant-projecte d'Estatut. D'això se'n dedueix quina hagi d'ésser ara la nostra actitud, de franca i decidida col·laboració a la idea, actitud que amb nosaltres han de compartir també segurament tots aquells elements, enquadrats avui en distints partits polítics, signataris del primer avant-projecte i aquells que prengueren part tan activa en l'Assemblea celebrada en el Teatre Principal per a la seva aprovació. Altrament, hauríem de pensar que la conveniència personal o de partit és més forta en ells que l'ideal autonòmic i això no ens és possible de creure-ho.

L'"Associació per la Cultura de Mallorca", iniciadora de l'Estatut i amb ella els signataris del primer avant-projecte, endevinaren amb clarividència les necessitats de les illes Balears i el moment polític adequat per a preparar l'empresa, i aprofitaren l'hora escaient per a intentar la implantació pràctica dels seus ideals. Altres elements, per oposició a la idea o per pròpia conveniència, s'hi oposaren. I, el que són

les coses! avui, alguns d'aquests elements oposicionistes, o si més no indiferents, són els que propugnen l'Estatut.

El Partit Regionalista de Mallorca, renovador de l'ideal estatutari, ha tengut l'encert de convocar els altres partits polítics per tal d'estudiar plegats les possibilitats de tramitació i d'implantació a les nostres illes del sistema autonòmic, prenent per base d'estudi el projecte aprovat el juliol de 1931.

Altres elements, precisament aquells que en 1931 s'hi oposaren, es mostren ara partidaris a ultrança de l'Estatut, perquè creuen que actualment ens són propicis els nostres costums, el nostre "dialecte", el nostre dret foral, i obliden que aquests factors permanents que ens caracteritzen, ja existien abans i no poden ésser exposats com una novetat. Diuen també que cal anar directament i clarament a formar una personalitat balear—contradicció de l'afirmació anterior—evitant qualsevol criteri d'absorció i predomini. Com si un Estatut autonòmic no es fes precisament per això! Demanen altrament una sòlida preparació en les persones que hagin d'actuar de ponents en el projecte d'Estatut, i ignoren les diferències que existeixen entre llengua i dialecte. Demanen també un estudi econòmic, i s'oposaren a un projecte d'Estatut signat, entre altres, per elements representatius de les Cambres oficials de Comerç i Agrícola.

Deixau-nos dir que tot això que es vol treure ara com a circumstancial i oportú no és més que el costum de sempre: creure que la política s'ha de limitar a copiar el que fassin els altres; mai posar-hi la iniciativa per davant. Ja ho diguérem en el nostre número de juliol-agost de 1931: "Hem llegit l'Avant-projecte d'aquesta Constitució de l'Estat, no federal, però si federable, i per aquest motiu no podem concebre que hi hagi regions que es resignin al tracte de província, davant l'autonomia federal que fruïran les que ho demanin en ús dels drets constitucionals. Aleshores, per la mateixa força de l'exemple, empeses per l'impuls progressiu de les noves estructuracions polítiques, davant l'espill de les llibertats federals, aquestes regions retardades sentiran vibrar amb tota plenitud la sed de la reivindicació pròpia i seran les que amb més anhèl lluitaran per la seva independència". Qualque rialleta irònica provocà aquest editorial nostre; i malgrat aquesta rialleta, es van confirmant els auguris fets.

Però, així com en 1931 pensavem que per a les nostres necessitats autonòmiques ens era suficient un Estatut de caràcter exclusivament econòmic-administratiu, avui creim—contemplant el panorama nacional—que allò d'ahir ja no basta i que és precís que el nostre Estatut

sia també de caràcter eminentment polític. Aquesta és, sincerament parlant, la nostra visió del problema que tracten de resoldre ara alguns partits amb la consecució de l'Estatut.

Tot i la nostra opinió particular, hem de fer avinent que, vengui del partit que vengui i sia la que sia la proporció que es vulgui donar a l'Estatut, sempre està prompte la nostra col·laboració i ajuda lleial.

UN MISSATGE ALS MALLORQUINS

Per la premsa de Barcelona de dia 22 fou fet públic el missatge dels intel·lectuals catalans que publicam en altre lloc d'aquest mateix número. El simple fet d'aquest missatge, la seva lletra i, sobretot, el seu esperit, són més que suficients per justificar davant els nostres lectors habituals la satisfacció amb què el saluda "La Nostra Terra."

En el fons, el document no és més que la represa, aquesta vegada amb major amplitud i amb caràcter més oficial, d'anteriors intents escadussers, amb sordina i en to menor, fets en el mateix sentit. Sentit que no és altre que l'afirmació de la fraternitat essencial d'uns pobles que parlen la mateixa llengua, i una invitació a intensificar les col·laboracions i intercanvis d'una mateixa cultura, iniciats amb la Renaixença.

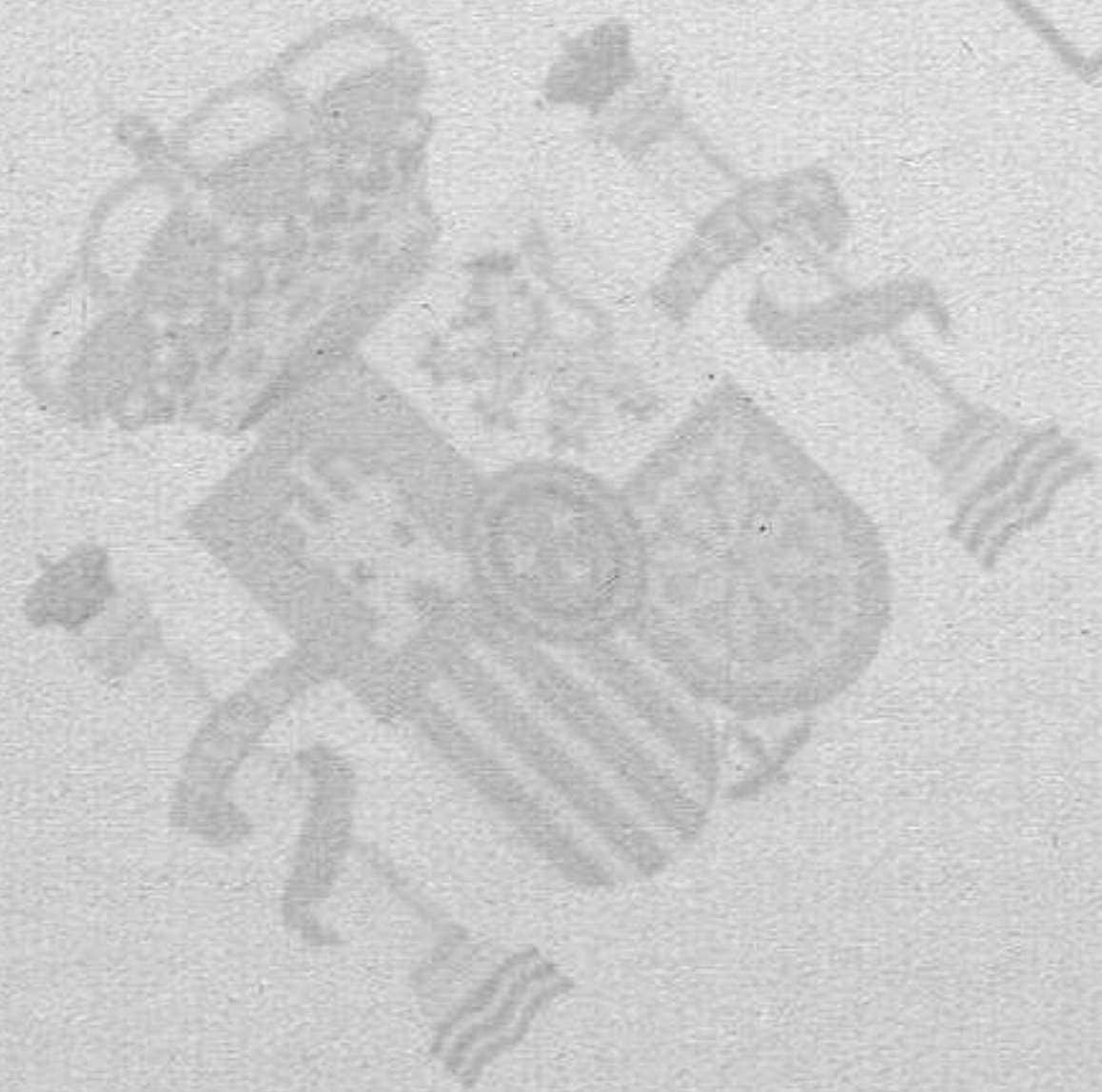
Si el document dels catalans reconeix i aprecia públicament i solemne l'aportació mallorquina a la restauració lingüística i literària de Catalunya, des dels primers Jocs Florals de 1859, els mallorquins no podem oblidar, per la nostra banda, tot el que ha representat per a Mallorca en valor espiritual i de cultura l'exemple de vitalitat d'aquella renaixença gloriosa, exemple consagrat en uns noms que avui són ja seus i nostres per igual dins la glòria de la immortalitat.

Confiam doncs que la invitació a seguir endavant pels camins marcats per la mateixa naturalesa, a la transformació de l'instint en criteri de consciència i a l'extensió d'aquesta consciència, més enllà del reducte de les seleccions, a tot el nostre poble—en el sentit més noble, elevat i comprensiu del mot poble—, no ha d'ésser desatesa. Per part nostra, els vuit volums publicats de "La Nostra Terra" i el delit que ens anima a seguir endavant, a prova de defalliments i de indi-

ferències, pel mateix camí emprès, són la millor prova de fermesa en una voluntat de col·laboració.

Les diferències polítiques podrien separar-nos, i de fet ens separen sovint. En el pla cultural, del que no surt per res el manifest, i per damunt tots els partits i totes les polítiques, un mateix ideal i una mateixa fidelitat incommovible a aquest ideal ens uniran sempre.

MINISTERIO
DE CULTURA

L'ESCEPTICISME EN LA JOVENTUT

“...se lamentó de la actitud de la generación que se está formando, de menores de veintitrés años: juventud que es una cosa trágica, que no sabe de nada ni le importa nada y lo quiere solucionar todo con protestas y violencias.” (D'unes declaracions d'Unamuno).

HOM encerta cada dia menys a precisar el sentiment predominant en l'actual joventut i aquesta imprecisió comporta, lògicament, una falsa aplicació del determinant amb què es vol remarcar aquesta característica sentimental. La conseqüència és que hom acusa els joves de pessimistes i d'apàtics quan, en realitat, potser mai no ha existit, originàriament almenys, una generació més lluitadora. I, no obstant, aquesta generació, encara que a primer cop d'ull sembli contradictori, és essencialment escèptica. Té ànsies de lluita i experimenta, malgrat saber per endavant que els combats en els quals haurà d'ésser protagonista són perillosos i d'una dificultat manifesta, certa complaença i sovint cert entusiasme, i empesa pel fragor de la lluita, s'hi llança plena de joia, tumultuosament, perquè creu, per altra part, que aquesta lluita ha de manumitir-la de la mediocritat de què es creu estar posseïda, del medi eixorc que ja llangueix, el qual diria's que, per la seva mateixa esterilitat, contraria per naturalesa l'instint de creació i d'inquietud innat en el jove, desperta els seus impulsos combatius i propèn a desenvolupar-los i a acréixer-los.

Efectivament, no hi ha cap jove que deixi d'ignorar, gairebé en la seva adolescència, que la societat moderna, que la civilització l'obligarà a un esforç constant i terrible. Com sigui, però, que ell experimenta la necessitat de contradir, d'aixafar i de vèncer, i aquesta independència a la qual aspira no és, en resum, res més que la temptació eterna de l'individu, se'n va impacient a la lluita i amb un incessant desig combatiu la cerca i àdhuc la sollicita. Malgrat que els trists i enervants exemples que davant seu flamegen podrien predisposar-lo a la immobilitat, no accepta el repòs i,

tal com acabem d'observar, es llança a la lluita perquè espera vèncer. Aquesta esperança, que és el mòbil de la seva acció i de la seva energia, ben prest comença a debilitar-se. Prest se n'adona que com més avança i lluita, més obstacles se l'hi oposen i, per tant, es veu més obligat a seguir lluitant. Descobreix un nou món. Comença a comprendre que si bé és cert que les fams físiques han desaparegut de la terra, altres fams espirituals, molt més terribles que les primeres, allucinen els homes i els devoren i els enfronten bestialment entre ells mateixos; comprèn que, malgrat que les guerres i les revolucions hagin fet trontollar el món des de fa quinze o vint anys i domini encara damunt la terra un guany fabulós, que les èpoques més riques del passat eren pobres comparades amb la nostra i que fins i tot les famílies de condició més humil gaudeixen avui de comoditats negades en altres temps a les de millor posició social, estem obligats a treballar, a treballar sempre, sense repòs, incessantment... El jove que no es considerava com un trànsit sinó com una meta; que estava content i orgullós d'ésser jove i que estimava l'home madur com una iniciació de decadència; que volia imposar el seu estil a tota la vida i que tot ho volia perfeccionar messiànicament, sent en les seves carns i en la seva ànima el coltell de la realitat, percep l'esquinçada del seu ésser i contempla el retrinxament de la seva neixent personalitat. Volia alliberar-se, i s'ha esclavitzat. Ha vist com fugia d'ell el que més estimava. S'ha sentit, en fi, dispersar.

* * *

El jove, doncs, es veu derrotat, i així, per aquesta derrota—que ha encès en la seva ànima la flama del desengany—i per l'atmosfera desconcertant que en el terreny moral, religiós, social i polític l'envolta, neix en ell, en el primer o en els primers combats, totjust sortit de l'adolescència, una lassitud espiritual estupefaent.

Així com no aprenem ni delimitem la nostra personalitat d'un sol cop ni per intuïció mística, sinó que ho feim paulatinament, també la voluntat o activitat conscient, d'una consciència crepuscular fins al seu grau més elevat, es desenvolupa evolutivament. Davant la collectivitat, davant la universalitat, el jo particular del jove, com una gota d'aigua dins un forn, s'evapora; no es condensa de nou sinó al retorn del fred, en promediar el curs de la seva vida, potser més tard, després que s'ha extingit l'entusiasme

i apareix en ell, amb l'equilibri de les sensacions, el sentit de la realitat. Es a dir, que el jove, que en un principi tendeix a jutjar les coses en el seu aspecte més favorable, quan medita i investiga, es veu empresonat, insensiblement primer i amb un ímpetu brutal després, per la incredulitat, pel dubte envers la veritat o eficàcia d'aquella mateixa cosa que abans li semblava magnífica. I això ens explica la lleugeresa amb que el jove s'entusiasma, per detractar-les l'endemà, per les novetats polítiques el barroc futurisme de les quals salta als ulls, només perquè contradiuen idees acceptades universalment fins ací.

Experimenta, per tant, el jove en pocs anys, les tres emocions, de tensió d'esperit, esperança i desencoratjament que els psicòlegs atribueixen a l'investigador. I a què, sinó a meditar, a investigar, com hem vist, porta al jove la seva curiositat característica, aquesta força impulsiva que dilatant-se continuament el volatilitzaria fins a l'infinit? ¿I a aquesta investigació, no l'ha precedit la reflexió, la reflexió que desfà el somni que crema les seves ales sensibles? I l'esperança, què és sinó somni? La reflexió redueix gairebé al no-res l'espontaneïtat, l'instint i la noble confiança; heus ací la raó per la qual la ciència no fa homes sinó entitats i abstraccions.

El jove, doncs, investiga; i, tal vegada, el desencoratjament que el sobta darrera la investigació, no és el dubte, l'escepticisme? Amb la investigació neix en ell la desconfiança, el dubte, i aquest estat d'ànim arrela en el seu fons de tal manera que es consubstancia amb la seva ànima, amb els seus sentiments, i el transforma en un escèptic.

Què cal fer? La joventut és rebel, però com pot rebelar-se contra un monstruós estat de coses d'una magnitud tan vasta que pot dir-se que depassa la limitació? Per això el jove se sent sol i s'individualitza, sense tenir esment que la individualització és precisament la rel de tots els nostres dolors. Diria's que pensa, amb Ibsen, que l'home sol és l'home fort. I en la seva soledat sent una immensa necessitat d'aturdir-se, sent un secret horror per a tot allò que l'empetiteix. Per això tot allò etern, infinit i perfecte és el seu espantall. Vol aprovar-se, admirar-se i felicitar-se, i, per conseqüència, allunya la vista de tots els abismes que li retreuen la seva nul·litat i que només en la seva soledat pot abatre. Així, el jove abdica de la seva personalitat integral i neixent. I en comprovar el materialisme imperant, que ben lluny de contenir una contundent sanció apareix davant dels seus ulls amb una terrible realitat, glorificat,

es contagia de materialisme, i neix al fons de la seva ànima la incredulitat respecte a tot o gairebé tot, inclús en el que respecta a la puresa i el valor moral de les bones accions dels homes.

* * *

Encara més. Per naturalesa, el jove sent la tendència a conservar-se i a romandre dins la vida pròpia a tots els éssers vius, és a dir, experimenta l'instint de conservació. En ésser perfeccionat, aquest instint es converteix en un sentiment egò!atra i sofreix alteracions a mesura que s'accentua la *perfecció del jo* i es desenvolupa la intel·ligència. I és d'aquest amor a ell mateix—que és el purisme de la perfecció, la no acceptació de la condició humana, la protesta tàcita contra l'ordre del món—, és d'aquesta individualització d'on es deriva una altra característica dels nostres joves: l'egoisme, que no és altra cosa que l'exageració d'aquella egolatria. No aquell egoisme d'Obermann, que el feia considerar-se un no-res per a l'Univers i un tot per a ell mateix, sinó aquell altre egoisme comprès en la fórmula de Schopenhauer: "Jo sóc, i llevat de mi no hi ha res, tota vegada que el món és la meua pròpia representació." I l'egoista, no aspira tal vegada a sacrificar en bé de la seva persona tot allò que el rodeja, sense tenir en compte per a res el bé dels altres? I què són la vanitat, la supèrbia i la pedanteria, tan esteses en la nostra joventut, sinó exageracions exclusivament humanes, d'aquell amor a si mateix?

Contra aquest egoisme han vingut lluitant i lluitant intensament els moralistes d'avui com els d'ahir, però sense grans resultats, possiblement amb major esterilitat ara que no pas fa uns quants segles o uns quants anys. I és que al jove d'avui, relaxats els seus sentiments religiosos, més que la temença a les sancions morals, de les que es desinteressa, perquè dubta del seu fonament i de la seva eficàcia, podria detenir-lo en el seu ferotge individualisme, en el seu egoisme, el temor a sancions d'execució immediata, potser d'ordre físic—que ningú, no obstant, ja no pot admetre—o de caràcter material. Però com que aquestes sancions gairebé no s'executen, el jove, en no veure's sancionat, en sentir-se, contràriament, de vegades aplaudit, sent la ironia... I res no hi ha que allunyi més acceleradament de nosaltres la fe, la miqueta de fe que ens pugui restar, que la ironia.

* * *

El problema és tràgic, realment tràgic. Les agitacions i tortures de la joventut en tots els temps prenen en l'actual proporcions extraordinàries, i no sembla sinó que en comptes de disminuir vagin en augment. El jove d'avui està posseït d'una gran desconfiança i d'un egoisme més gran encara, i degut a l'ambient que el volta, pels primers desenganys soferts i pel vertigen de la seva vida, es resisteix a entrar al fons de les qüestions. Tot en ell, per això, és superficialitat. El trist resultat de les seves primeres reflexions l'ha cuirassat inconscientment contra la meditació, que per tot exigeix un recolliment, una persistència de pensament, una censura de si mateix que es fan més i més difícils en la febre que ha envaït el món. El jove, en els millors dels casos, ja no té avui, per aquests aïllaments i aquestes meditacions, res més que moments fugitius. Damunt de la seva ànima ja no sent caure la rosada de la vida eterna, no es dilata en l'infinit, ni el seu esperit s'allibera de la influència externa tan nefasta. No sap reconcentrar-se. No sap calcular la seva insignificància ni la seva immensitat. El materialisme el fascina com un asil, i ignora o es resisteix a admetre que la vida, com escriví Amiel, "és una sèrie d'angúnies, un calvari al qual només es puja dessagnant-se els genolls" i que per això el drama efímer d'aquesta vida és nèixer, agitar-se i desaparèixer... Per això en ell també hi ha tanta frivolitat i tanta ficció, i per això la humiliació és el que més tem, i, en conseqüència, l'orgull és el més profund, si més no el més ostensible, dels seus defectes. El seu dinamisme, la seva sorprenent mobilitat, en el fons, més que una conseqüència de la seva vigoria física, és solament una exploració, una desesperança, un desig i un agombolament de quelcom que el posseeix sense que ell se n'adoni i que l'arrossega a les majors absurditats: la malaltia de l'ideal, de l'ideal pur que no té. I com sigui que aquesta manca d'ideal ha afeblit la seva voluntat, el jove s'ha suggestionat, per un emmirallament quimèric, de que només amb la fe—amb el que ell creu per fe—les muntanyes ja no avancen; que per aquest moviment precisa quelcom més: el diner; i per això exacerba el seu materialisme i no es desfà d'ell per estimar-lo una necessitat.

Els eterns problemes s'aixequen, s'aixequen constantment davant del jove amb la seva implacable solemnitat... I en mirar-los de reüll,

descregut, sent la coïssor de la incertesa, en les tenebres de la qual només hi ha una estrella, la fe, la vertadera fe que no ment, que ell no pot recuperar...

* * *

Així, doncs, el jove, posseït d'escepticisme, dubta de tot. I en aquest estat de dubte, què volem exigir a la joventut? Si tot es posa en tela de judici, tot es compromet. El dubte és el còmplice de la tirania. "Si un poble no vol creure, serà necessari que sigui servil", deia Tocqueville, i el mateix podria dir-se de les individualitats que integren la collectivitat, concretament del jove... Perquè la seva manca de fe, què altra cosa sinó tenebres i desesperances pot crear? "Si és la fe—ha escrit Unamuno—la substància de l'esperança, aquesta és, a l'ensem la forma de la fe. La fe, abans de donar-nos esperança, és una fe informe, vaga, caòtica, potencial; no és sinó la possibilitat de creure, anhel de creure. Però cal creure en alguna cosa, i hom creu en allò que s'espera, es creu en l'esperança. Se recorda el passat, es reconeix el present, només es creu l'esdevenidor. Creure el que no vivim és creure el que veurem; la fe és, doncs, fe en l'esperança; creiem el que esperem" Però, és que la joventut actual espera alguna cosa, alguna cosa que no sigui la seva satisfacció material o física? No, els nostres joves no esperen; els seus desitjos frívols i superficials van acompanyats d'exigències immediates i les reclamen confusament, amb cridòria, amb una locuacitat estèril i sovint insuportable, incapços de comprendre que el parlar en aquestes condicions és dispersar-se, que la xerrameca és barroeria, que l'estat diví és el silenci profund i que tota paraula vana i cada gest són limitats i passatgers; incapços de comprendre, també, que Napoleó amb els seus braços creuats és més expressiu que Hèrcules furiós aixecant enlaire els seus punys d'atleta, i que tota aquesta fullaraca verbal que amb tant d'èmfasi remouen, per la mateixa simplicitat que expressa no és res, res, i que per això equival al silenci, no a aquell silenci profund que va més enllà de la paraula, sinó al silenci apagat i trist, al silenci de la tomba i de la desesperació. I què és sinó silenci i desesperació la incredulitat permanent que ens submergeix en la indiferència absoluta, que ja ningú no pot proclamar amb Pirró com l'únic camí per a aconseguir la felicitat?

Sigui el que es vulgui, l'evidència de l'escepticisme en la joventut actual és indubtable. La fe, el fonament de la qual és la necessitat de conèixer, és gairebé inexistent en aquesta joventut, i per això el jove d'avui no aspira a adquirir aquells coneixements que podrien conduir-lo a la vertadera emancipació espiritual. El seu tèrbol ideal no és la bellesa serena de l'ànima sinó l'angoixa de Laocont lluitant amb l'hidra del mal. El perfeccionament, del qual està tan ensuperbit, no és res més que una imperfecció presumptuosa. La seva personalitat vacillant l'ha fet fluctuar, en la seva edat més difícil, entre el més franc optimisme i el pessimisme més ombrívol, sense que entorn seu hagi pogut trobar, en sollicitar una orientació o un consol, res més que un ambient tenebrós. D'aquí vé que no li sigui imputable ni l'abasti plenament la responsabilitat del seu escepticisme. El vertader culpable, la causa ocasional—diguem-ho en descàrrec seu—és aquest ambient, el medi que l'amordaça i l'esclavitza.

Els nostres temps, en efecte, no són els més a propòsit per a desenvolupar a l'atzar els dons més delicats de l'esperit a racer de les misèries del segle, a l'ombra d'una immensa institució o d'un gran ideal. La nostra societat, tota exacta i material, pel contrari, es singularitza per la impotència en què es troba per donar als homes d'esperit i de fe, un lloc concret i suportable dintre la seva gegantina economia.

F. VIDAL BURDILS

TRANQUILA MAR...

TRANQUILA mar. Ses flèbils ones lentes
com pit de dona oscillen suaument.
Entre les boires sotja a les palpentes
el sol mandrós. S'engresca i riu el vent.

No escoltis el xerric de les politges,
ni el rodolar de botes i vagon.
Moll ton esguard de l'alba que desitges,
penetra el cor dels íntims horitzons.

Tranquila mar. En sa lleugera seda
no es mou la silueta del llagut.
Braços nervuts treuen les xarxes. Freda
la calma beneeix la solitud.

Amb dits encarcerats, torres i agulles
esquincen la calitja d'or i lli.
S'estritlla la carena. En les despulles
del raval gris s'ensota el vell molí.

Tranquila mar. Tallant la brisa, frisa
l'albor de la gavina en l'espai cec.
En l'ona lluca un floc d'argent: precisa
cau i s'encela amb una xucla al bec.

Un fresc impuls de ritme i de bonança
frega amb ses ales mon esmús cantar.
Pel meu front volen versos d'esperança
dins rastre de fulgors... Tranquila mar.

MINISTERIO
DE CULTURA

CAMP DE NOVEMBRE

PÁMPOLS color de sang.
La tarda, exhausta, bleixa.
Del cel per l'esvoranc
un nuvolat s'esqueixa.

La posta exhala fred
damunt l'herbei. Somica
l'ull lànguid d'un secret
dins l'aigua de la pica.

On mena el viarany
fangós? Una carreta
s'allunya com un plany
pel marge de la pleta.

Suren per l'aiguamoll
la xeixa i l'argelaga.
El tord travessa el coll.
El caçador s'amaga.

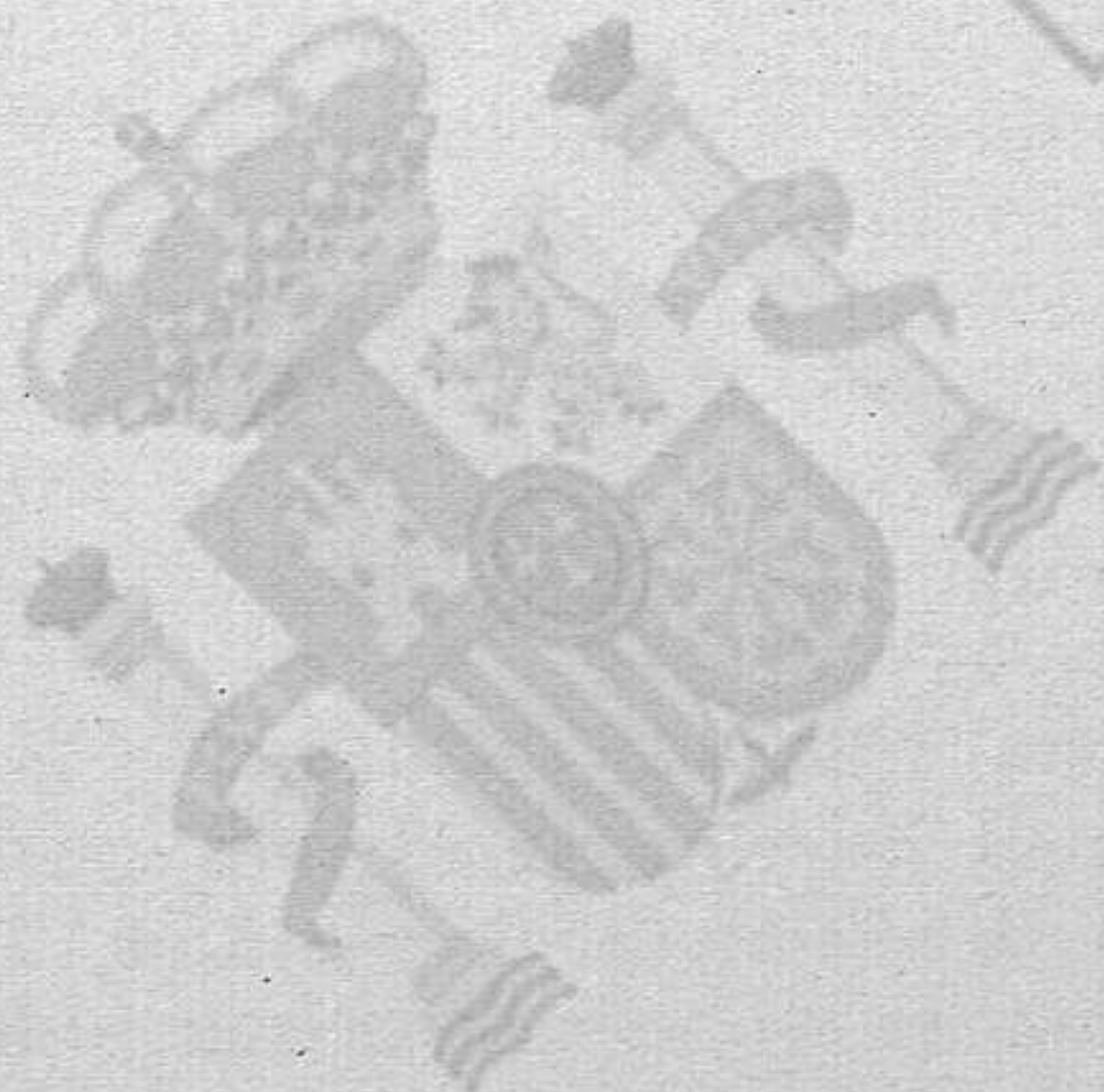
Entre l'humit brancall
ix la primera estrella.
Es hora. Rost avall
remuga la parella.

Del tòtil el flauteig
un sequió delita.
Al tacte de l'oreig
l'albarcoquer mussita.

Atén el cingle mut.
Par que la lluna pensi.
Es dorm la inquietud
en vels de blau silenci.

Ceps de convulsa arrel
ferits sense combatre.
Fulles color de mel
caient de quatre en quatre.

MIQUEL DOLÇ

EVOLUCIÓ DE LA SENSIBILITAT

L'APARICIÓ del llibre d'En Miquel Forteza *L'intim recer*, ha despertat en el món de les lletres nostrades comentaris afalagadors per l'autor. Els crítics literaris han escatit la valor de l'íntima fibra poètica de l'obra; les audàcies de forma d'alguna composició i la clàssica perfecció de les més; la seva riquesa en ressonàncies i suggestions; l'admirable plasticitat amb què l'autor ens conta la seva experiència íntima, etc.

Però, l'aparició d'un llibre, d'un bon llibre, no és cosa que interessi exclusivament als crítics literaris. La veu del poeta transcendeix enllà les parets dels cenacles i fer també l'home humil del carrer, distret en els mil quefers de cada dia. Com reacciona davant un llibre com *L'intim recer*, el ciutadà anònim? Qui això escriu no és crític, ni literat, i bé pot prendre lloc entre la llarga corrua de l'anonimat. Ha llegit el llibre com qui forma part d'aquesta massa vària i incoercible que es diu el públic, i ha de confessar que ha tengut una petita sorpresa al constatar que en els versos d'En Miquel Forteza s'hi reflecteixen moltes de les petites coses de la vida moderna, que quasi mai es troben en els llibres de poesies. Aquesta observació ve a demostrar que existeix una impossibilitat absoluta de separar la poesia de la vida.

La poesia és sobretot sensació, i la vida multicairada dels nostres dies ens ofrena a cada instant novelles sensacions que romanien fora de l'obra dels poetes tradicionals, bé perquè aquestes coses no els deien res, bé perquè les trobessin orfes de substància poètica. El ciutadà anònim pressentia vagament que els progressos de la tècnica podien produir una poesia nova—i sinó nova, moderna—; una poesia noble, lírica, com la que es desprèn de la contemplació de la naturalesa. Avesat a deixar-se dur pels qui més en saben, guardava dins ell aquesta impressió inexpressada, i d'aquí el seu gaudi i la seva sorpresa al veure-la tan admirablement dita en alguna de les poesies incloses en *L'intim recer*.

Es clar que En Forteza no és, ni de molt, el primer que cerca

d'expressar aquesta espècie de poesia. Això ja ve d'antic. El que sorprèn és la posició que pren el poeta davant la tècnica. Incorpora les noves sensacions a la font eterna de la poesia sense preocupar-se de la importància transcendent que puguen tenir, sinó únicament de la que deriva de la seva existència: tradueix, si es pot parlar així, les sensacions que ens produeixen els avenços materials al llenguatge etern i profund de la poesia. Les seves idees poètiques són les idees eternes que neixen en el més pregon de l'ànima, idees que poden trobar la seva forma sense topar amb totes aquelles coses de què està rodetjada la vida moderna, l'esment de les quals dóna precisament una certa normalitat a la seva poesia en el temps. Des del pacífic confort d'un bar, el poeta pot cantar la profunda tristesa d'"El bosc profanat":

Totes les cambres de l'hotel obscures.
Només la freda claredat del bar
irradia damunt les aigües pures
i la negror profunda del pinar.

Des d'un lloc tengut per prosaic es pot sentir la punyent melodia que ens revela la grandesa i el secret del bosc.

Un altre exemple: el pont. El pont és un element que modifica la sensació que fa en nosaltres el riu. El riu, existia àdhuc abans que existís la ciutat. Qualsevol poeta de qualsevol temps l'hagués pogut cantar; de fet són moltíssims els poetes que el cantaren, com cantaren els vells ponts endomassats d'eura. Molt abans de Heine ja Lorelei feia encallar amb sos encants la fràgil barca dels pescadors. Al passar-hi Heine ens retornà mestrívolament la cançó trista i sonora de Lorelei. Ara, al cap de molts d'anys, és En Forteza qui guaita el Rhin, no ja des del vell pont sinó des d'una obra moderna d'enginyeria, i escriu:

I, per dins l'entrellat de l'armadura
del pont, que tot el jorn omple el brogit,
passava el vent d'una llegenda obscura
que feia tremolar tota la nit.

El pont de ferro, la trepidant circulació de la vida ciutadana no fan nosa al poeta per evocar la vella llegenda, el ressò de la qual ens colpeix amb tota la seva força encara que ens trobem situats en mig del tràfec turbulent d'una ciutat moderna.

Els ponts, les carreteres, els autos, els clàxons i les sirenes estridents, les agulles de la ciutat i les antenes de la T. S. F., els

trens i les estacions, són coses reals que passen a una part d'aquestes poesies de Forteza amb la seva corporeïtat present; coses totes elles que queden il·luminades pel reflexe que el xoc amb l'existent fa emanar de l'ànima d'un poeta sensible. Aquest estat d'ànim demostra que des d'ara la poesia que pugui tenir la tècnica és capaç de ésser expressada. En Forteza no canta, però, les meravelles de la tècnica, ni s'hi embadeleix; les troba en el camí de la seva vida i les introdueix en la seva poesia com elements que tenen existència pròpia, que integren un paisatge o modifiquen un estat d'ànim, amb la mateixa raó que passa a una poesia el tràgic espectacle d'una alzina cremant, o la suavitat dels amples pàmpols i dels raïms acolorits decorant la corba del coster estremet sota el tebi airí estiuenç.

La poesia d'En Forteza és, doncs, una prova de com ha evolucionat la sensibilitat dels poetes a ca-nostre, davant els canvis introduïts en la vida per la tècnica.

Els esperits semicultes de fa cinquanta anys parlaren molt de les conquestes de l'humanitat, però consideraven com a tals exclusivament els progressos tècnics, oblidant que és essencial el progrés de l'ànima. Davant qualsevol dels avenços tècnics, els poetes de fa cinquanta anys traduïen en els seus versos el llenguatge materialista que inspirava les obres de Bentham, de Mill, de tants d'altres; s'omplien la boca parlant de victòria sobre la naturalesa, de germanor humana, de supressió de les fronteres; en una paraula, eren els portant-veus d'aquell somni idíl·lic i fals de tots els qui de bona fe, sens dubte, volien servir l'humanitat; eren l'expressió de l'entusiasme superficial pel progrés: fora més guerres, fora més diferències de raça... tot aquell entusiasme pueril dels espectadors del progrés, que és molt diferent del que senten els inventors. Dins aquella poesia—si era poesia—, hi havia una manca absoluta d'imaginació; hi voleïava el mantell esquinçat d'un optimisme trivial. Tan sols han passat cinquanta anys i aquells somnis idíl·lics s'han evaporat, i no sols s'han desvanescut sinó que molts dels progressos mecànics que havien d'esborrar les fronteres són la causa que siguin més altes i tancades que mai; el que ha portat a molta de gent a l'extrem oposat, tan fals com l'optimisme del segle denou. Per a molts sembla que hagi arribat l'hora de la fallida fraudulenta de la civilització mecànica, que ja anunciava Beaudelaire.

Entre les dues exageracions hi cap la posició de l'home normal, del poeta normal, i aquesta és la d'En Forteza, que insinuàvem

en començar. Sap que és inútil lluitar perquè tanmateix caldria cedir després del primer instant de revolta. Ell ha viscut i ha sentit la tècnica, i sap que no fa gens de nosa a l'expressió dels més purs sentiments poètics. Vegem-ne un exemple.

El poeta munta un capvespre al terrat de ca-seva. La ciutat vista des del terrat té una harmonia insòlita. La grisor de les teulades pren un to calent que passa del gris a la brillantor de l'aram, lluent sota el tendal transparent d'un cel puríssim. Les volades senyen els carrers tortuosos amb una línia pura; la ciutat destaca blanques casetes que rompen ardidament la línia de muntanyes que la circunda. Però, és debades. La ciutat queda circumscrita per la murada blavosa de les muntanyes. Darrera la fita de les muntanyes, enllà l'inmensitat de la mar, hi haurà altres homes que senten altres anhels o els mateixos que el poeta. Un sentiment de solidaritat humana es desvetlla dins ell mentre en la tarda que mor s'estremeix lleument la gran quietud de l'aire. Lluentegen en un darrer besllum de sol les fines punxes metàl·liques que emergeixen per damunt les cases. Aquelles punxes podran ésser

astes inmòbils
de les banderes del llamp
en les tenebres,

o bé antenes solitàries que dins el silenci vibren tothora, amb les ones del cant i la paraula. A la nit, quan el poeta s'hagi reclòs en el silenci de la cambra i s'hagin esmortuïdes totes les remors de la ciutat, copsaran per a ell la "Cançó de T. S. F." que vagava "sola en la nit sensitiva" i en la solitud acaroadora de la llar evocarà el poeta amb paraules simples i senzilles, davant l'invent, un pregon sentit de solidaritat humana que no va saber expressar la faramalla eloqüent dels aduladors del progrés.

A vegades, En Forteza descriu simplement, però amb gran emoció estètica. Vegeu per exemple "La carretera" que neix del cor de la ciutat, "com neix la font del cor de la muntanya", que fa via entre ametllers i figuerals,

fins arribar al poble, que et contempla
com a mirall de la ciutat llunyana.

Aflueixen a ella els camins de les masies i dels poblets inoblidables. La travessen els ramats d'ovelles i els vianants pausats.

Ràpidament, els autos t'estremeixen
amb reflexes de llum, i les sirenes
desfan la dolça quietud dels aires.

Els reflectors, en l'alta nit,
 il·luminen ta faç, mentre trontolla
 l'escorça de l'asfalt, en mig dels arbres.

Exacta i magnífica és la descripció de "L'estació", amb la punteta romàntica de la fina viatgera albirada un instant al pas d'un tren. El desconsol d'"El far abandonat" que resta, en la solitud de la marina, apagat son ull immòbil, li inspira sentides estrofes elegíiques. Però on deixa escapar el més punyent desconhort és quan topa en algun d'aquests casos en què l'avenç tècnic ha hagut d'anorrear altres valors per a establir-se. En la composició "El poble submergit" ens mostra ben clar com en tota nova cultura hi ha sempre una derrota i una víctima:

Han inundat tota la vall
 que de verdor era coberta...

En el poble antic, devora el riu, sols la remor del molins torbava l'august silenci de la vida pagesa; el riu passava mansament entre les hortes emmirallant el pas fugitiu dels núvols i el tremolar dels pollanques de la ribera. Però, a centenars de quilòmetres d'allà, la ciutat tentacular, d'ansies de pler i d'or esclava:

Girant sos ulls enterbolits
 vers les pregonas valls serenes,
 cercava força per ses venes,
 llum per l'insomni de ses nits.

I aquella pau va violar
 xuclant del poble les entranyes,
 i s'arrasaren les muntanyes
 i el pas del riu varen tancar.

A poc a poc l'aigua envai
 tota la vall silenciosa;
 la gent del poble, consirosa
 veié llurs cases submergir.

El poeta ha vist com dins l'aigua negrejant es transparenta el poble en runes, i aquesta imatge colpidora ja mai el deixarà.

I en la ciutat, quan ve la nit,
 orba d'estrelles tremoloses,
 mentre les vies populoses
 s'omplen de joia i de brogit;

jo, per llurs ones emportat,
davall la blanca lluminària,
d'aquella vila solitària,
sent el gemec desconsolat.

Tristor del que se'n va; pures valors espirituals perdudes. Una íntima recança perduda en nosaltres: la recança de no haver pogut evitar el sacrifici.

Aquesta dolor no ha de dur, però, a complir altres sacrificis. El poeta extreu l'íntima saba de totes les coses, fins d'aquelles coses que ens ha portat la civilització mecànica. Ho fa, però, amb un gest normal i elegant. Als somnis esbojarrats de fa cinquanta anys hi oposa un sentit de mesura i d'exactitud: d'intel·ligència.

Dins la vida febrosa d'una estació de ferrocarril, hom pot pensar amb el significat de tot aquell tràfec i d'aquell soroll; però, àdhuc en mig d'ell, un poeta pot acabar escrivint:

i reconforta l'esperit
el cant del riu, que poc a poc sorgeix
dins el brogit.

La veu eterna de la naturalesa; la plenitud funcional de la cultura sobreposant-se a l'interpretació un xic plebeia del progrés. Una passa més en l'evolució de la sensibilitat.

JOSEP SUREDA i BLANES

ROTONDA

L'HOME és quelcom imprevist pel naturalista que veu com dins el món sensible els éssers obeeixen a la necessitat cega o a l'instint—experiència acumulada per l'herència—que, més o menys inconscientment, governa els actes dels éssers no humans. L'home integral que és més que forma i fisiologia, que no pot explicar-se per un paralelisme de filogènia i ontogènia, des del punt de mira biològic és una excepció i una fallida. Si Descartes deia que els animals eren una mena de màquines, l'esperit és l'antítesi de la màquina perquè aquesta produeix i obra segons un pla previst, mentre que l'esperit obra creant.

La lluita per l'existència, nutrició i multiplicació, que generalment són fins en els éssers orgànics, devenen en l'home mitjans per a un fi ulterior: la vida de l'esperit. Per això Pascal exclama: L'home no és més que un jonc, el més feble de la naturalesa, però un jonc que pensa.

Estam subjectes a les misèries de la vida natural, però la dignitat de l'home està en superar-les, no sols amb l'ús d'instruments, productes de l'enginy, sinó més tost vivint la vida de l'intel·lecte, del bé i de la bellesa.

Debades una interpretació materialista de l'història voldrà donar una preponderància decisiva als fets econòmics. Quelcom de molt íntim es revolta quan es volen atribuir gestes i doctrines a una tan migrada causa. Molts de moviments poden haver estat equivocats o il·lusoris, però àdhuc entremig de la crueltat amb què està passada la història hi resplendeixen no sols els afanys de poder i glòria dels cabdills sinó també impulsos generosos que fan que l'heroi sia el que s'oblida d'ell mateix per obeir els sentiments de l'amor a la pàtria, de l'honor, de l'amor apassionada per la veritat.

El progrés seria l'acumulació lenta i penosa de les troballes de l'esperit. Des del temps primitiu són ideades formes diverses per suavitzar les relacions humanes. Els mallorquins del temps d'Annibal, posem per cas, devien ésser bastant més ferotges que els ac-

tuals i, segons contem, els infants havien de despenjar d'un arbre el berenar, a cops de bassetja. No és que creguem possible ni convenient suprimir tota mena de lluita; absent l'estímul, vé la passivitat i amb ella l'anquilosi o l'anihilament. Cal en certa manera com deia Nietzsche viure en perill. Però mentre la lluita pugui ésser incruenta guanyarem en humanitat. No fa gaire rellegia les novel·les exemplars de Cervantes i veia com en brostava la seva simpatia i tolerància humanes, el seu humanisme més après a la vida que als llibres.

El contrassentit i l'error fonamental dels qui malden per un món millor és el voler emprar per aconseguir-ho, els mitjans més coactius i violents del món actual i convertir els opressors en oprimits i els victimaris en víctimes. Bé sembla que caldrien procediments d'índole moral superior per invocar una societat més justa, que altra cosa assolida a aquest preu més que justícia fóra revenja. Amb independència de l'ordenament econòmic del pervindre hem d'afirmar la nostra creença en la victòria de l'esperit, ço que implica el respecte mutu i la deguda valoració dels béns ideals.

BARTOMEU FORTEZA

MISSATGE ALS MALLORQUINS

EN mig de la crisi de valors que travessa el nostre món occidental, creim un deure proclamar, ara més que mai, la virtut salvadora dels principis de cultura i de les forces de cohesió moral, social i patriòtica que conserven, fortifiquen i eleven els pobles.

Catalans de la Catalunya estricta, per la nostra cultura ens agermanem, en la història, en la nostra renaixença i en l'esdevenidor, amb altres pobles de la nostra nissaga i de la nostra llengua. En tot cas, creiem útil concentrar-nos en la idea de la nostra comunitat que, essent estrictament espiritual, no comporta hegemonies, sinó solament fraternal col·laboració.

Si els llaços ideals que uneixen Catalunya amb tots els altres pobles de llengua catalana són igualment forts i respectables, cal declarar que els que ens lliguem amb Mallorca sense oblidar les altres Illes, Menorca i Iviça, són d'una naturalesa especialment íntima i infrangible. El gentil "regne dins mar", que l'alt Rei En Jaume semblà conquerir més amb l'amor que amb les armes, ha seguit històricament i culturalment un destí identificat amb el nostre.

No podem oblidar que, ja en l'alba de la nostra literatura, entre Catalunya i Mallorca, es dreça aquell fill de pares catalans nascut a l'illa, que és sens dubte el més gloriós exponent de la nostra ànima: Ramon Lull.

Al llarg de la nostra renaixença, de la qual tot just acabem de celebrar el Centenari de la iniciació, trobem indissolublement associats els noms simbòlics de Pau Piferrer i Marian Aguiló, Miquel Costa i Llobera i Mossèn Jacint Verdaguer, Joan Alcover i Joan Maragall.

En els Jocs Florals l'escola mallorquina realitza una empresa verament salvadora amb l'aportació a la nostra literatura dels dos elements complementaris de la poesia popular i del sentit aristocràtic de l'idioma.

Mallorca dóna a la nostra comunitat l'apòstol de la llengua catalana en la figura de Marian Aguiló, el primer que té la visió viva de la unitat substancial de la nostra parla en tots els seus dominis i el qui amb meravellosa intuïció obrí, als futurs investigadors catalans, la via de l'estudi sistemàtic de la llengua viva i de la llengua escrita i de la publicació crítica dels nostres antics monuments literaris.

El mestratge de Mallorca en el conreu de les belles lletres ja és cosa d'antiga tradició entre els catalans. Avui i sempre els noms dels precursors, Tomàs Aguiló, Jeroni Rosselló, Josep Lluís Pons i Gallarza, Gabriel Maura, Guillem i Tomàs Forteza, Mateu Obrador el benemèrit fundador dels estudis lul·lians, Bartomeu Ferrà, Miquel S. Oliver, i tot l'estol dels més moderns escriptors i intel·lectuals mallorquins, presidits pels poetes cabdals Costa i Llobera i Joan Alcover, seran pronunciats pels llavis dels catalans com els noms de germans clarividents que han plasmat en obra excelsa d'art les millors qualitats de la nostra gran família.

Però aquests llaços tan estrets entre Mallorca i Catalunya, solament

són sentits per les seleccions intel·lectuals de banda i banda de la nostra mar. Relíquia sagrada d'una antiga comunió de sang, de llengua i de cultura, cal que aquest sentiments de solidaritat siguin propagats a tots els estaments socials, si volem que la nostra Renaixença assoleixi aquell sentit de destí col·lectiu que infon virtut d'eficàcia a totes les teories i a tots els ideals que puguin concebre les ments dels conduïdors de pobles.

Així, per damunt de totes les diferències d'ideologia, avui un estol de catalans del continent creuen necessari aixecar una croada pel tal de procedir intensament a afermar aquells vincles històrics que la Renaixença ha tornat a fer actuals i fecunds. I si és veritat que no s'estima sinó allò que es coneix, caldrà que continuant i intensificant anteriors iniciatives aquesta obra vagi precedida d'una altra obra de difusió intel·ligent i eficaç, adreçada a donar-se a conèixer els dos pobles recíprocament en les manifestacions més significatives de llur vida espiritual.

Els mallorquins han contribuït a la nostra Renaixença amb realitzacions essencials. Sempre ho hem reconegut així i l'esforç mallorquí ha estat per nosaltres sempre valorat. Es just, doncs, que els catalans manifestem la nostra gratitud i la consagrem en la forma més duradora que és l'espiritual. Per això, ensems que saludem fraternalment els intel·lectuals de Mallorca, fem una crida a les entitats animades pels ideals de la Renaixença i a les corporacions públiques de l'una i l'altra terra perquè es disposin a dur a bon terme ben aviat actes que consagrin la nostra germanor i la nostra comuna esperança i institucions que organitzin i intensifiquin l'acció exemplar de Mallorca en el camp de la cultura.

EL VINENT "ENTRETIEN" DE BUDAPEST.—LES HUMANITATS
CLASSIQUES I LA FORMACIÓ DE L'HOME MODERN.—
POSSIBILITAT D'UN HUMANISME CONTEMPORANI.

Traduïm del discurs d'En J. Estelrich pronunciat en la sessió del 19 de setembre 1935, de la Comissió sisena de l'Assemblea de la S. D. N., el resum del qual figura a la pàg. 45 de les Actes.

EL Sr. Estelrich passa a exposar que la crisi actual està lligada a un cert abandó de les humanitats. La civilització—que consisteix a conferir una valor suprema a les activitats espirituals, a honorar en l'home allò que és universalment humà, a honorar la llibertat de l'individu i ben particularment la llibertat de pensar—es confon amb les humanitats, és a dir, amb el sistema de valors llegat per les lletres greco-romanes.

Cal doncs plantejar el problema, no sols de l'estudi, sinó també de la defensa internacional de les humanitats. Les Empreses i els Congressos de Filòlegs i Savis que realitzen aquesta defensa obtenen ja èxits considerables. L'lur públic s'ha eixamplat. El problema és prou madur per a sortir del camp exclusiu dels especialistes i tornar-se preocupació general dels educadors, tema d'alta política intel·lectual internacional.

Cal no oblidar que, en la història de l'Occident, les èpoques d'alta civilització han estat lligades al culte de les humanitats i els períodes de decadència han correspost als defalliments d'aquest culte. Sabem quan i com la civilització està en decadència, quan i com els pobles cauen; però sabem també quan i com la civilització es fortifica i els pobles s'aixequen.

Salvar les humanitats significa treballar per tal de produir una mena de nova renaixença clàssica; l'evolució de la cultura és un sistema de renaixences.

I bé; l'élite de totes les nacions sosté, de mig segle ençà, una lluita defensiva contra la incompetència i el dilectantisme, els quals voldrien posar en el lloc de les humanitats l'anarquia espiritual. Aquestes élites nacionals porten la lluita separadament. Caldria unir aquestes associacions d'humanistes en un gran moviment internacional. L'acostament donaria d'antuvi la possibilitat d'un canvi d'idees desitjable concernent als esforços desplegats en favor de l'humanisme en les diferents nacions. Podria tornar-se tot seguit un mitjà de defensa eficient en la política escolar interior.

Cal recordar encara que no es tracta aquí d'un interès d'esquerra o de dreta. Els amics de la tradició i de l'ordre, es trobaren, per les humanitats, al costat dels amics del pensament renovellat i de la llibertat: la nova Itàlia i la sòlida Anglaterra, la França de l'esperit i la millor Alemanya, la gran democràcia Americana i les petites nacions Europees.

No es tracta tampoc d'afavorir un pensament exclusivista. Si nosaltres som en general partidaris de la tradició greco-romana, ho som menys per tendència meridional que per consciència d'universalitat.

Ho som perquè creiem que el pensament greco-romà és el més comunicable, perquè porta una mena de claror interior que es pot transmetre a tothom, perquè no hi ha hagut ni hi haurà internacionalisme sense humanitats.

Així, doncs, res d'exclusivisme, res de monopoli de l'esperit a favor de les humanitats greco-romanes. El Sr. Estelrich diu que són indispensables; no diu pas que, en l'estat actual de la cultura, siguin suficients.

Heus ací per què sotmet a la Comissió la idea de coordinar els esforços per a l'estudi, l'actualitat i les valors de l'humanisme. No porta cap pla determinat, perquè reconeix que hi ha qüestions prèvies, com la definició de l'humanisme modern, la seva extensió, etc.”

UNA INVITACIÓ D'HONGRIA

El tema fou recollit i amplament comentat pels representants de les diverses delegacions i, per tal de portar a terme la iniciativa del Sr. Estelrich, el delegat d'Hongria formulà en nom del seu govern una invitació al Comitè permanent de Lletres i Arts, per organitzar una Conferència a Budapest dedicada a la qüestió de les Humanitats.

La invitació del Govern hongarès fou acceptada i la Societat de Nacions acordà organitzar a Budapest, a partir del 7 de juny actual, una Conferència sobre el tema: “Paper de les Humanitats en la formació de l'home modern”.

Assistiran a aquesta conferència, entre altres, els senyors Béla Bartok, Karel Capek, Henri Focillon, Joan Estelrich, Joan Huizinga, Salvador de Madariaga, Thomàs Mann, Gilbert Murray, Ugo Ojett, Paul Valéry, que han estat especialment invitats a participar a aquesta Conferència.

Per tal de contribuir a la preparació de la Conferència, l'Institut Internacional de Cooperació Intel·lectual ha sol·licitat del Sr. Estelrich una nota sobre el programa que haurà de seguir-se per a la seva discussió.

POSSIBILITATS D'UN HUMANISME CONTEMPORANI

En la seva nota sobre el programa, el Sr. Estelrich sosté que la noció d'un humanisme contemporani no pot separar-se de la sensació de crisi espiritual del nostre món modern.

Es tracta de saber si la nostra cultura actual és capaç de donar-nos una interpretació clàssica de la vida moderna.

Per això l'interès de l'“Entretien” de Budapest ha de consistir en escatir quines condicions ha d'omplir un nou humanisme per tal de realitzar una interpretació total de la nostra vida d'avui i poder ajudar així a l'home en la seva formació i en l'acompliment del seu destí.

*

Extraiem encara de la memòria del Sr. Estelrich:

L'home modern es sent amenaçat per la seva mateixa humanitat.

La crisi espiritual és innegable i es produeix tant en el que pertoca a les valors intel·lectuals com en el que pertoca a les valors morals i religioses.

La crisi espiritual es manifesta sobretot per la crisi de la cultura.

La crisi de la cultura es delata singularment per un cert desafecte envers les humanitats greco-llatines; a Catalunya, per exemple, hem volgut

contribuir a la restauració d'un nou humanisme començant per posar en contacte el català d'avui amb la humanitat greco-llatina.

*

Ara bè; les humanitats actuals no poden reduir-se a la cultura greco-llatina, àdhuc eixamplada amb les aportacions de les grans literatures clàssiques modernes. Cal no deixar de costat l'experiència cristiana ni refusar l'assimilació dels resultats de les cultures orientals.

Cal revisar els principis i els mètodes de la cultura moderna.

Cal proposar a l'home un ideal concret de l'home, amb models i utilitat que li permetin d'atènyer una més completa realització de les seves virtualitats,

Per a alliberar-nos de l'imperi de la màquina, cal renovellar la nostra civilització amb una meditació nova sobre l'home i el seu destí.

Es inútil d'inquietar-se sobre la formació de l'home modern, si l'educador no té una idea sobre el destí de l'home.

*

Tot humanisme modern no ha d'ésser retòric; no pot tampoc limitar-se a una sola civilització; ha de tenir per objectiu l'exaltació del tipus home; ha d'accentuar la qualitat, l'individualitat i les valors de l'ànima; ha de realitzar harmoniosament en els seus objectius pedagògics la totalitat de l'home actual.

Humanisme és voluntat de civilització; simplicitat, dignitat i noblesa; capacitat de meravella; sentit de la durada, continuïtat, tradició; és interpretació del passat. Però el passat no s'interpreta sinó en funció del nostre interès modern. Cal per tant escatir allò que ens és útil de les humanitats clàssiques per a nodrir la nostra modernitat.

*

No serà possible cap nou humanisme sense assegurar prèviament la lliure respiració de l'esperit.

Tot nou humanisme ha d'establir la connexió entre cultura i creença; ha d'estar informat del sentit d'iniciativa; i ha d'ésser totalitari",

E L S L L I B R E S

LAVEDAN, Pierre.—*Palma de Majorque et les iles Baléares*
(Les villes d'art célèbres)—Henri Laurens, Editeur, Paris.
1936—155 pp. 4.º

Es una obra magnífica, aquesta, posada recentment a la venda i que l'autor ha dedicat al nostre bon amic En Guillem Forteza.

Tracta les matèries següents, separades per la capitulació respectiva: el país; des d'els talaiots a la conquesta catalana; les esglésies gòtiques; la catedral de Palma; castells de l'edat mitjana; la Llotja de mar; la pintura a Mallorca; cases i patis dels segles XVI, XVII i XVIII; les esglésies barroques; George Sand i Chopin; les Balears d'avui dia. Per aquesta simple apuntació de la matèria ja es pot un fer càrrec de la gran importància d'aquesta obra.

Ja coneixíem el bell llibre del mateix autor, *L'architecture religieuse gothique en Catalogne, Valence et Baléares*, però aquesta nova producció supera encara a aquella en quant es refereix a l'interés nostre particular de mallorquins.

Mallorca ha d'estar agraïda i satisfeta d'aquesta obra i per tant del seu autor l'arquitecte Pierre Lavedan, que, en el món de l'art, i d'una manera prodigiosa, revaloritza la bellesa dels nostres monuments, l'estudi dels quals constitueix la seva màxima importància.

La presentació de l'obra és senzillament magnífica; cent dotze gravats l'illustren, i aquesta profusió, tota ella encertadament escollida, ens presenta el nostre tresor monumental en una forma difícilment superable. Fa l'efecte, en moltes coses, per la manera d'exposar-les, que ens oferereix motius per nosaltres mateixos inconeguts i d'una gran bellesa.

La forma literària i expositiva és bella i clara. La part més interessant i més cuidada de l'obra, és aquella que es refereix als nostres monuments, i entre aquests els gòtics i barrocs. Llàstima, però, que Lavedan, en l'extracte històric que inclou en la primera part del llibre, no s'hagi documentat millor en estudis solvents i moderns; aquesta secció és la més fluixa del llibre i no seria difícil senyalar-hi alguns errors de cert relleu.

Per altra banda, hem de manifestar que l'obra esmentada és una de les millors de les publicades per estrangers sobre les Balears i especialment sobre Mallorca.—E. S. R.

LLIBRES NOUS:

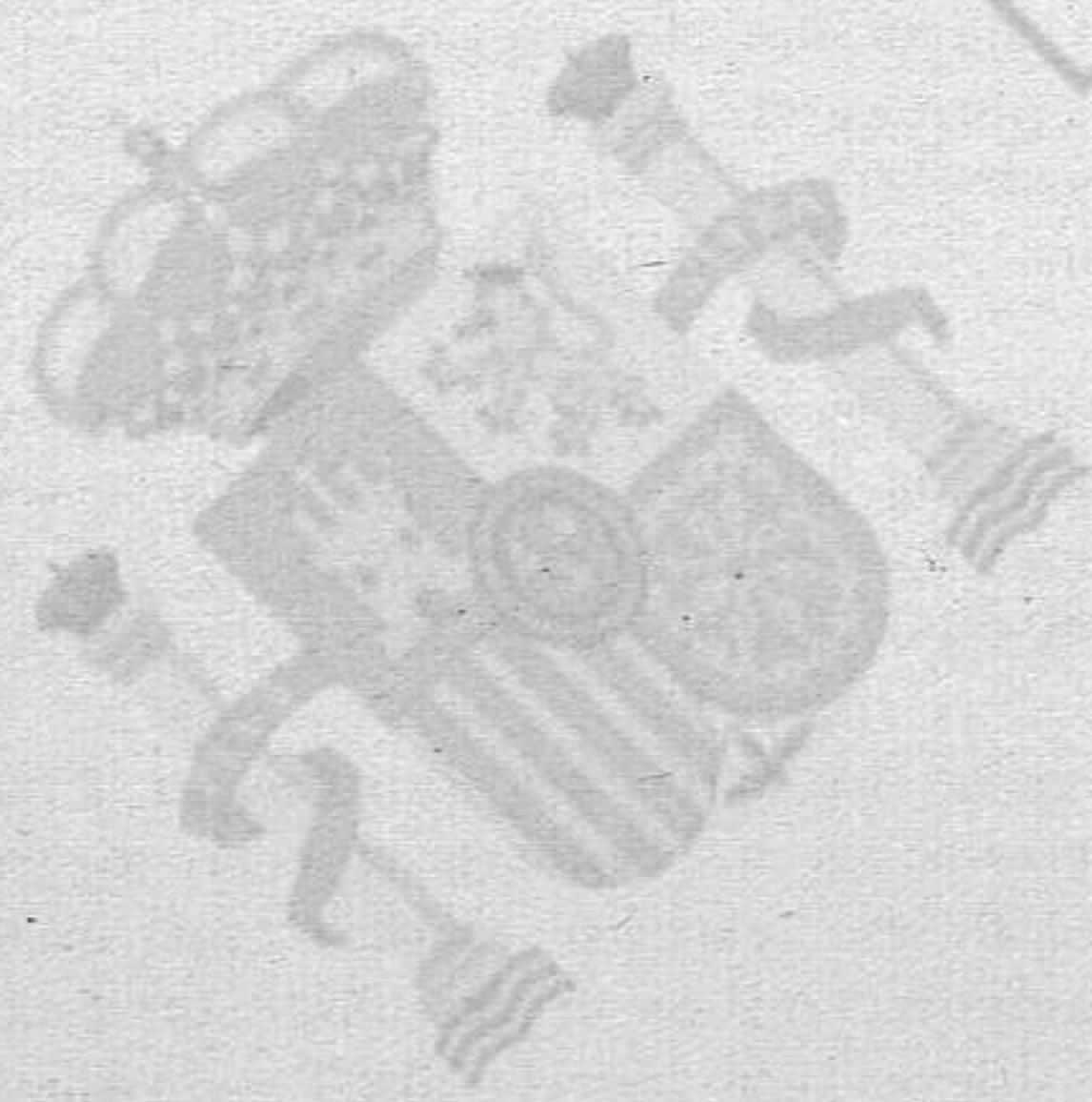
Ll. Duran i Ventosa: *Les essències del catalanisme i l'acció de govern*.—De l'homenatge a Apeles Mestres. (Institució del Teatre.—J. Gimeno Navarro: *El moliner invisible* (La Revista).—Pere Caldés: *El primer arlequí* (Quaderns literaris, 110).—Silvio Pellico: *Les meves presons*. Trad. Ll. Jordà (Quaderns literaris).—J. Ral i Banús: *Resum d'educació física* (Barcino, 129).

Ha sortit també el fascicle de "La Revista" corresponent als mesos de gener-juny del corrent any Forma un bell volum de 160 pàgines, de corectíssima presentació tipogràfica i de interessant contingut, del que destaca un estudi de Gay de Montellà: "Precursors del Mediterranisme" en el que invest un tema suggestiu i de gran actualitat. Els grans escriptors romàntics d'arreu d'Europa varen sentir tots, potser inconscientment, la força d'atracció de la Mediterrània. Gay de Montellà estudia aquesta influència en Goethe, Byron, Shelley, Lamartine, Alfred de Musset, i d'altres. "La força d'atracció de les nostres latituds, fou la civilització greco-romanico-cristiana. La mediterrània fou el bressol no de races i de pobles que l'habitaren, sinó de cultures que tengueren i tenen encara per exponent comú, la romanitat."

A remarcar també un article de López-Picó: "A contraclaror del seny", article de records personals, principalment sobre la vida literària i artística de Barcelona a començaments de segle.

"La Revista" és una publicació que honora la cultura catalana i el nom del poeta López-Picó que la va fundar i que l'ha impulsada durant 22 anys, que ja són qualque cosa.

MINISTERIO DE CULTURA

L E S A R T S

EXPOSICIONS

El moviment pictòric s'ha reduït en el mes de maig, a la nostra ciutat, a dues exposicions collectives, les quals, si bé tenen sempre l'interès de presentar reunides distintes tendències, no sempre representen l'esforç de cada autor, ja que l'estímul hi és escàs i sovint els artistes hi concorren sols per fer acte de presència, reservant-se les obres preferides per manifestacions públiques personals.

A les Galeries Costa presentaren mostres característiques del seu art respectiu artistes ja consagrats a casa nostra. Recordem les aportacions de Llorenç Cerdà amb una bona marina lluminosa; de Pere Càffaro, amb dos estudis de retrat, ben conseguit el d'home; de Cittadini, amb una nota molt distingida de la seva primera època; de Narcís Canals, paisatges ben resolts, i lo mateix d'En Guasp; de Ramirez, amb tres petits quadres minuciosos, encertats de color dins el seu estil. La senyora Turner-Coopermann hi dugué dues notes d'onatges que no la representaven bé. Del malaguanyat A. Gelabert hi figurava una nota impressionista; Curiel hi tenia un paisatge delicat de color; una testa ben conseguida de Ramon Nadal suggeria el seu auto-retrat. Un paisatge fort de sentiment i un bodegó enèrgic d'En Miquel Campomar ens parlaven de la seva inquietud. Emili Pou hi tenia dues marines fetes de memòria. I algunes petites notes més completaven el conjunt, juntament amb dos bodegons de la Sta. Lola Estartús que es revelava per primera volta com artista, demostrant desinvoltura en el pinzell i encert en el dibuix i colorit.

L'altra exposició, també colectiva, l'organitza el "Grupo Literario Artístico" en el saló de l'"Ateneo".

Si bé la majoria de les obres eren de joves, la seva característica no era l'impuls juvenil sinó la supervivència de les de llurs mestres respectius que, en ensenyar els deixebles no saberen prescindir d'ells mateixos. Dins aquesta orientació, el conjunt estava bé. Hi abundaven les senyoretetes aficionades a pintar bodegons, entre les quals mereixen esment Elisa Càffaro, Casanovas, Marí, Reinés, Matheu, Moranta i Pizà. L'artista alemanya Kathie Koster mostrava la varietat del seu art amb un retrat despreocupat de forma, però dotat de força vital i expressiva, una bella nota de geranis i un paisatge impressionista.

En Pere J. Sureda amb un auto-retrat i un retrat del metge Villalonga mostrava les seves bones qualitats de retratista que sap apoderar-se del caràcter, donant-li força espiritual. Notes de color de Cladera, Fadler, Ribas, Sureda i Torrandell, que mostraven llurs bones disposicions de paisatgistes, igual que F. Miralles, pintor, a més, de figura. El dibuixos d'Avelí Pomar, ben resolts, amb vida i expressió. Notables les caricatures de Xam com a

caràcter i estil personal. Un "vell gravat" de Marian Aguiló demostra una tendència interessant.

L'escultura hi estava també representada. La majoria de les obres eren retrats, ben aconseguits de semblança i expressió, destacant els de Francesc Miralles i Miquel Rayó. Una testa femenina de Josep Picó, delicada de modelat; un esboç de Ramon i Cajal, de Segura, mostrava el seu maneig de la plàstica.

La demostració dels joves artistes fou merescudament apreciada, i és mereixedora d'estímul que els faci trobar la pròpia personalitat.—P. B.

CINEMA

EL NOSTRE PA DE CADA DIA

Aquesta vegada al "Rialto" no va ésser un film "rosa", va ésser un film de King Vidor. Pot semblar una mica tard parlar ara d'aquest film que fa alguns mesos ha arribat a Espanya. Així i tot no podem menys de remarcar el seu valor indubtable com a síntesi i resum dels films-epopeia dels "pionners" americans.

Ens trobam davant un film que com *Carbó* i com *El camí de la vida* és l'exaltació del treball col·lectiu. El patró és el mateix: la cooperació, el treball de molts, unificant els esforços, sota una direcció intel·ligent i entusiasta, les dificultats, la lluita i l'èxit final. L'intriga sentimental no podia faltar en un film ianqui, i aquesta vegada hi escau molt bé.

Hi ha dos detalls, dues escenes, d'una psicologia molt ben captada per la "càmera", i que basten per a catalogar un film: la dona silenciosa està cosint la roba del marit. L'home pessimista, neguitós per la manca de pluja i temorec del seu fracàs pròxim, vol deixar-ho tot, fugir lluny (amb la dona-vampir, naturalment!). Aquella actitud resignada i passiva de la seva dona l'exaspera:—I no te cansa fer sempre el mateix?—I la dona l'esguarda tranquil·la.—Es el meu treball,—respon. I l'altra escena, per mi la millor del film, quan aquell home herculi, amb afany, amb ràbia quasi, tapa amb tot el seu cos de gegant el portell que la fúria de l'aigua ha fet en un colze de la síquia.

Les condicions de psicòleg i d'artista del director d'aquest film s'han afirmat una vegada més. Cal afegir que és una demostració quasi completa de les facultats d'organització que han fet del poble nordamericà un veritable model per a tota mena de dinamisme constructiu.

Dels tipus, molt ben triats en general, remarcarem el del presidari, molt enèrgic, molt anglo-saxó, i sobretot l'agricultor, aquell "farmer", una mica empíric i una mica dogmàtic, magre i eixut per a una terra no sempre agraïda...

EL NOVÈ MANAMENT

Un film dels que val la pena de parlar-ne. Vol servir de pròleg l'admirable fotografia d'un bell contrast. Una creu de pedra, senzilla i robusta, que mereixeria ésser romànica, presideix l'escena de damunt un turonet. Al seu peu, passa un camí vora una bassa de llot i aigua corrompuda; pel camí vé una guarda de porcs que s'aturen a grufar i bolcar-se amb delit

entre els joncs de la bassa; el porquer, vestit de pells, brut i de mirada tèrbola, va darrera la guarda fumant indiferent.

L'escenari, completament natural i sense mistificacions d'estudi de cap mena, és a un camp de conreu i de pastures, amb uns sestadors, on transcorre tota l'acció. L'argument és senzill, casi bíblic, primitiu com les mateixes passions: dos germans, el major—un autèntic terròs teutònic—és conrador, ingenu i supersticiós com a bon pagès. Sembla una figura eixida d'una pintura de Teniers, amb el seu caparrot de tossut, les seves mans de llaurador i els seus grans peus calçats amb esclops.

L'altre germà és l'antítesi del major: fa de pastor, és vanitós i presumit de la seva persona; recent arribat del servei militar, conserva posades les altes botes i els "breeches" de soldat de cavalleria, i no té més cura que la de no despenjar-se una meravellosa clenxa que du com pintada al cap. La seva actitud de superioritat—sovint traduïda en somriure benèvol—damunt el seu germà i damunt tot el que l'envolta, fan d'aquest personatge el tipus clàssic del pagès que havent passat llarga temporada al "servici" a la ciutat, adopta la "pose" de desplaçat, però que al mateix temps, mira de treure tot el profit de la seva avantatge, "épatant" la gent amb les seves habilitats de veterà de caserna i refinament de ciutadà.

El major, que està enamorat d'antic de la filla d'un marxant, una rosseta delicada i una mica maliciosa, la demana al seu pare amb una rudesia integral, sortint-li al camí com un bandejat i anant dret al negoci. El pare clou barrina, tot fent el distret.

Però el pastor està gelós. Com pot ésser que Goertz, aquell pagesot, i ella!... No és possible! Però, és que no s'ha donat compte de la diferència que hi ha d'ell al seu germà?

El corcò fa maig. Resol posar setge a la plaça i treu tot el repertori: galanteria, jocs malabars, equitació i una mica de flauta i tot.—Balla! que la meva promesa vegi com saps ballar!—li diu Goertz, feliç; i l'altra balla. L'admiració ha arribat al comble, fins que un dia Goertz, ensopit, després del dinar s'adorm. Gallard i calavera, l'altre li fa l'amor descaradament; Goertz desperta de sobte. Veu fressa que no li agrada i comença a veure-hi clar; ella s'espanta, però l'actitud natural, cínica quasi, de l'altre la tranquil·litza.

Arriba el pare—un perfil d'Holbein:—A treballar! Si no treballes, no te deixo la finca! Goertz fuig a l'arada espavordit, i llaura, llaura a rebotar perquè, sinó, el pare no li deixarà la finca.

El pastor resta tranquil, segur de si mateix; les "bronques" que a la caserna li han plogut damunt! el seu ca guarda les ovelles per ell. La seva insolència de fill consentit conquista el pare, que en el fons, com tothom, l'admira. Veu la jove, mig amagada, i ho comprèn tot; fa una ganyota al fill i amb els seus acompanyants s'entorna cap al poble content, segurament, els seus èxits amb les minyones quan, 40 anys enrera, ell també fou soldat.

Es posa a fer vent, un vent llarg i ample, un vent calent. Les ovelles, el pastor i la jove cerquen refugi dins els sestadors. Es hora baixa. I Goertz segueix llaurant, sempre llaurant per congraciarse el pare. El porquer que hem vist abans, s'atura a l'arracer dels sestadors per encendre la pipa; sent rialles i veu bellugueig entre les encletxes; se'n va, maligne, cap a Goertz i li fa una senya. I aleshores, el desenllaç. Goertz no sap què li passa; voldria morir, però no: la seva vitalitat de treballador de la terra sura del caos en què està sumit; agafa una pedra i es presenta davant la barraca. L'altre, engallat, surt amb un ganivet a la mà, i vé la lluita de

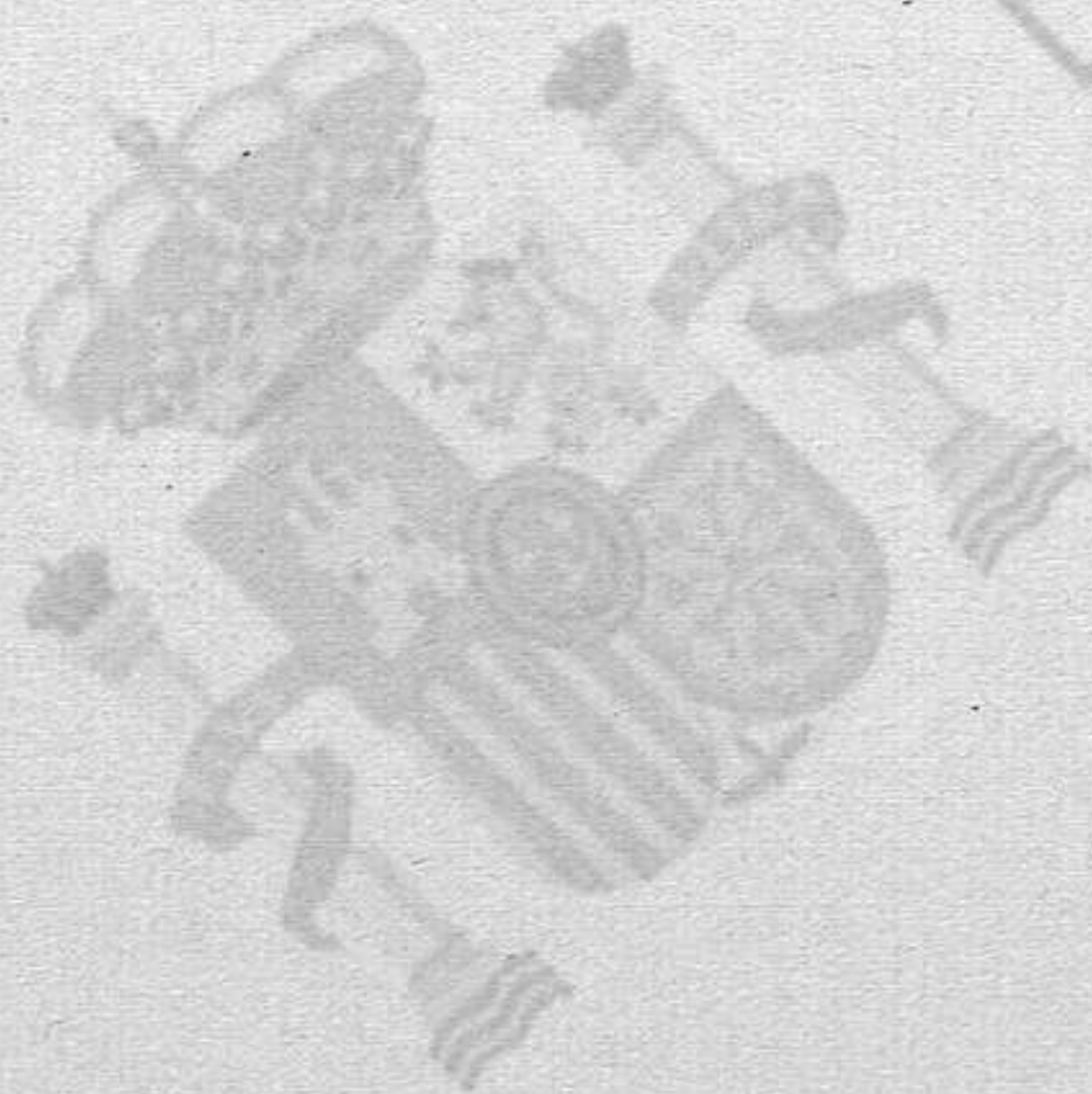
dos homes, de dos germans, per una dona. El més fort, el més poderós, mata l'altre, més feble, d'un cop de pedra.—Què has fet, Caïn, del teu germà? Tu, vil llaurador incult, has mort el pastor refinat i preferit de tots!

La jove fuig. La barraca es cala foc. Goertz s'abraça a una soca i resta allà sense forces, absent i idiota. Les campanes toquen a sometent. Belles fotografies de dones i homes en giravolt amb les flames. El final, una mica teatral: els guàrdies s'emporten Goertz, que va capbaix i sense pensar en res, i el pare resta tot sol per llaurar altra vegada la terra que no admet esperes i que resta tan indiferent a les tragèdies dels homes!

Tot això i quelcom més, dit magistralment en una fotografia perfecta i en ritme molt superior al del millor film de Frank Borzage. La nostra felicitació a l'empresa del "Principal" que darrerament ens ha oferit films com *Rapte* i *Homes d'Aran* en que demostren una excellent orientació.

—G. F. M.

MINISTERIO DE CULTURA

RECULLS DE FORA

LA POLÍTICA A ESPANYA

En Consell de Ministres de dia 2 fou acceptada definitivament la dimissió del Ministre de la Governació Sr. Amós Salvador.

La situació social seguí durant el mes delicada i anormal, amb agitació violenta en més d'un indret de la península. Les vages sovintejaren arreu, essent les principals la marítima a primers del mes, la del ram gastronòmic a Barcelona i després a Madrid.

Diumenge dia 10 tengué lloc al Palau d'Exposicions del Retiro l'elecció de nou President de la República, càrrec per al qual l'únic candidat era el Sr. Azaña. L'Assemblea de Diputats i Compromisaris l'elegí per 754 vots entre 911 votants. El mateix dia fou comunicada per la mesa de l'Assemblea, en la Presidència del Consell, l'elecció al Sr. Azaña, el qual acceptà el càrrec i l'endemà, dia 11, tengué lloc, en el Congrés, la cerimònia de la promesa oficial.

Quedà encarregat provisionalment del Govern el Sr. Barcia el qual presentà el mateix dia 11 la dimissió del Gabinet. Dia 12 es celebraren les consultes, després de les quals el Sr. Azaña encarregà la formació de Govern al Sr. Prieto, que declinà l'encàrrec; al Sr. Martinez Barrio, que declinà igualment, i després al Sr. Casares Quiroga, el qual, dia 13, a la matinada, facilità la llista del nou Govern, que és com segueix: Presidència i Guerra, Casares Quiroga (E. R.); Estat, Barcia (E. R.), Marina, Giralt (E. R.); Indústria, P. Alvarez Buyla (U. R.); Comunicacions, Giner de los Rios (U. R.); Governació, Joan Moles (Independent); Instrucció Pública, Francesc Barnés (E. R.); Obres Públiques, Antoni Velao (E. R.); Agricultura, Ruiz Funes (E. R.); Justícia, Blasco Garzón (U. R.); Treball, Lluí i Vallescà (E. C.); Finances, Enric Ramos (E. R.)

Dia 14 la Diputació permanent de les Corts, acordà la pròrroga per un altre mes de l'estat d'alarma a tot Espanya.

El nou Govern es presentà dia 19 a les Corts. Feu la declaració ministerial el Sr. Casares; pronunciaren discursos els Srs. Gil Robles, Calvo Sotelo, Cid, Ventosa, Portela i Lara; seguí després la votació de confiança al Govern, guanyada per 217 contra 61 vots.

En la sessió del 21 les Corts, per 129 vots contra 59, derogaren la Llei de Jurats Mixtos de juliol de 1935. Dia 28 fou restablerta la Llei de Reforma Agrària votada per les Constituents.

A CATALUNYA

Al Parlament de Catalunya dia 5 tengué lloc el debat sobre els fets del 6 d'octubre de 1934, en el qual prengueren part els Srs. Simó Bofarull, Dencàs, Companys, i acabà amb un vot de confiança al Govern, aprovat amb el vot en contra de Ll. C. i algunes abstencions. Seguí la discussió de la llei sobre illegalitat dels acords de les gestores governatives posteriors al 6 d'octubre, i de la de Sanejament de poblacions.

Per acord del Consell de Ministres de Madrid de dia 8, es restablí la Junta de Seguretat de Catalunya, preliminar del traspàs de l'Ordre Públic.

Dia 23 quedà plantejada la crisi total del Govern de la Generalitat, la qual, després de les corresponents consultes fou resolta dia 26 pel senyor Companys amb la formació del següent nou Govern: Presidència, Companys; Justícia i Dret, Pere Comas (Magistrat del Tribunal de Cassació); Governació, Josep M.ª Espanya (E.); Finances, Martí Esteve (A. C.); Cultura, V. Gasol, (E.); Obres Públiques, Pere Mestres (E.); Treball, Martí Barrera (E.); Economia i Agricultura, Lluís Prunés (E.); Sanitat, Dr. Manuel Corachán (catalanista republicà independent).

A L'ESTRANGER

A França tengué lloc dia 3 la primera volta de les eleccions generals legislatives que demostrà ja el triomf del Front Popular i l'avenç comunista, triomf consolidat en la 2.ª volta.

Dia 27 s'inicià un moviment de vaga general, començat pels metallúrgics, que s'apoderaren pacíficament de les fàbriques disposats a no abandonar-les fins al triomf de les reivindicacions plantejades.

A Austria, dia 14, amb motiu de la sortida del govern del Vice-Canceller Príncep Starhemberg, Cap de les Heimwehren, fou reorganitzat el Gabinet, conservant el Sr. Schuschnig la Cancelleria i la cartera de Guerra, a més de la d'Afers Estrangers i la direcció del Front Patriòtic.

A Bèlgica, dia 24, eleccions generals, la principal novetat de les quals fou el primer èxit del nou partit, antiparlamentari, dels "Rexistes" de Lleó Degrelle. Avancen també posicions els nacionalistes flamencs. Dia 26 presentà la dimissió del Govern el Sr. Van Zeeland.

El mes de maig ha vist el primer final del conflicte italo-etiòpic. Augmentada la pressió italiana sobre Addis-Abeba, el Negus abandonà dia 2 la capital dirigint-se a Djibouti, des d'on embarcà en un vaixell anglès cap a Terra Santa i després a Londres. Les tropes italianes entraren a Addis Abeba dia 5, a la tarda, i a Harrar dia 8.

Dia 9, a Roma, després de la reunió extraordinària del Gran Consell Feixista, fou proclamat Emperador d'Abissínia el Rei d'Itàlia, i nomenat Virrei d'aquell país el Mariscal Badoglio el qual, retornat a Roma, fou substituït després pel general Graziani.

A Ginebra es reuní dia 11 el Consell de la S. D. N. presidit pel senyor Eden. El representant d'Itàlia, Aloisi, abandonà la reunió en ocupar el seu lloc el delegat d'Abissínia. L'examen i discussió de les qüestions de fons fou ajornat fins el 15 de juny, mantenint-se de moment les sancions contra Itàlia.

CULTURALS

A Barcelona estigué reunit del 17 al 30 el Congrés Jurídic Català. La sessió d'obertura tengué lloc diumenge dia 17 al matí en la Sala d'actes del Foment del Treball Nacional. Anex al Congrés, en el Paraninf de la Universitat, estigué oberta una Exposició Bibliogràfica de la Història i Fonts del Dret Català.

Amb motiu d'aquest Congrés, en el concurs de Monografies jurídiques, foren premiats els treballs: *La llegítima*, de J. M. Roca i Sastre; *L'escreix*, de J. Morrell i *Una nova organització tutelar*, de J. M. Borrell.

D'entre les activitats artístiques a Catalunya, cal remarcar el I Saló d'Artistes Decoradors, organitzat pel Foment de les Arts Decoratives al Coliseum; i el Saló de Pintura Gòtica Catalana a Ca'n Parès.

Dia 3 tengué lloc la festa dels Jocs Florals de Barcelona, amb el discurs presidencial a càrrec de Prudenci Bertrana, i el de gràcies de Guillem Colom. Els premis ordinaris foren obtinguts per: Felip Graujés, flor natural; J. M. López Picó, englantina, i S. Sánchez Juan, viola. Els extraordinaris per: A. Rosic i Catalan, Copa artística (Premi Narcís Oller); J. Gimeno Navarro, Premi Dolors Moncerdà; Domenec Parramón, Premi extraordinari de poesia; Ramon Vinyes, Premi Fastenrath; Josep Pla, Premi Concepció Rabell.

A la Font de l'Oreneta del Montseny fou inaugurada l'estela, obra de l'escultor Joan Rebull, que perpetua en delicat homenatge al cor dels paisatges per ell cantats, el nom del poeta "Guerau de Liost", Jaume Bofill i Mates.

A València ha començat a publicar-se un diari en català, *L'hora*, d'orientació valencianista, informació i anuncis.

A la ciutat del Vaticà fou solemnement inaugurada dia 12 l'Exposició de premsa catòlica mundial, en la qual estan representades les publicacions de 113 països.

N O T I C I A R I

NOU SERVEI MARITIM

La Companyia N. V. Stoomvaart Moatschappy "Nederland", d'Amsterdam, acaba de inaugurar un nou servei marítim per mitjà del vaixell holandès "Maruiz Van St. Aldegonde" que permetrà l'enllaç entre Holanda i Mallorca.

EL CASAL DE LA "MUTUA BALEAR"

Aquesta benèfica entitat ha inaugurat el seu casal, d'estil renaixement mallorquí, amb façanes obertes per amples ventanals i balcons en arc. La torre es coberta per una teulada, amb volada de llenyam vermell. El dit casal és una nota ornamental en el passeig de la Rambla, on resta emplaçat.

HOSTE DISTINGIT

Ha estat a Mallorca el Dr. C. D. Forme, professor d'Aberystupt Wales, el nom del qual han fet famós els seus estudis de prehistòria.

DEL MAGISTERI

En finir el termini de matrícula, s'han inscrit per a pendre part en els pròxims curssets d'ingrés al Magisteri Primari doscents seixanta vuit aspirants, dels quals cent setanta set són mestres i els altres mestresses. Les places a proveir pugen a la suma de sis mil, compartidores proporcionalment al nombre d'aspirants que es presentin al primer exercici.

EXCURSIÓ CULTURAL

Els socis de les entitats "Associació per la Cultura de Mallorca" i de la "Societat Arqueològica Lulliana" visitaren conjuntament el Museu municipal, instalat al castell de Bellver, admirant els objectes de caràcter artístic i arqueològic que hi són aplegats.

GUARDERIA MUNICIPAL

Oficialment ha quedat inaugurada al suburbi de La Llibertat la primera de les guarderies municipals per a infants que l'Ajuntament pensa establir en la nostra ciutat i el seu terme. A l'acte hi assistiren les autoritats i convidats, i en els parlaments que s'hi feren es posà de relleu l'importància que tenen les guarderies en l'obra sanitària, eminentment popular, que es porta a cap.

QÜESTIONS SOCIALS

La Federació Patronal de Mallorca celebrà una assemblea amb l'objecte

de tractar de l'actitud que cal guardar després de la publicació del decret de 30 d'abril. S'acordà admetre els obrers que es presentin al treball i acatar les resolucions de la Comissió arbitral.

TURISME

Durant el propassat mes d'abril han vengut a Mallorca vint-i-un vaixells de creuer amb quatre mil setcents quaranta passatgers.

BILINGÜISME

Es digué que a un dels darrers Consells de Ministres, el Ministre d'Instrucció Pública havia de sotmetre a la firma el decret concedint el bilingüisme a Mallorca, València i Bascònia. Però no hi hagué temps, i així ens quedam altra volta sense el sospirat decret.

ESTUDIANTS

En viatge d'estudis vengueren a Mallorca una trentena d'estudiants de l'Escola d'Enginyers Agrònoms de Madrid. Durant l'estatge a la illa visitaren les Coves, el "Celler Cooperatiu" de Felanitx i la possessió Xorrigo.

INSTITUT PROVINCIAL D'HIGIENE

La Junta de la Mancomunitat d'Ajuntaments ha rebut les obres del nou edifici construït a la nostra ciutat, que serà aviat inaugurat oficialment.

LLONJA DE CONTRACTACIÓ DE PEIX

La Gaceta de Madrid ha publicat l'adjudicació definitiva de la subhasta per a la construcció de la Llonja de Contractació de peix, que ha d'ésser edificada al port de la nostra ciutat.

FESTES A SOLLER

La ciutat dels tarongers ha celebrat enguany les tradicionals festes commemoratives de l'11 de maig de 1561. La Banda Republicana Provincial i la "Lira Sollerense" han donat concerts, l'Agrupació Folklòrica de Sóller, la "Típica" de Bunyola ballaren boleros i jotes. Les revetles i el simulacre del port es veieren molt concorreguts, com també l'Exposició de Flors organitzada pel "Foment de la Cultura de la Dona" en l'inauguració de la qual hi feren bells parlaments les autoritats.

CANTINA ESCOLAR

Acaba d'inaugurar-se una cantina escolar, i aquesta és la tercera, de l'Escola Graduada de Llevant. A l'acte hi assistiren les autoritats i nombros públic. Es feren parlaments, posant de relleu la tasca que porta a terme l'Ajuntament a favor de la cultura i assistència social.

LA QUARENTENA

Feia molt de temps que estava en plet la propietat de l'edifici de la Quarentena. Ara el Jutge del districte de la Llonja l'ha fallat a favor del nostre Ajuntament.

UNA PISTA

El Club Ciclista de Son Servera té molt adelantats els treballs de la

pista en construcció, que pensa inaugurar el mes vinent amb corregudes, on hi prendran part els millors ciclistes de l'illa i del continent.

HOSPITAL DE TUBERCULOSOS

També estan per acabar les obres de l'Hospital per a Tuberculosos, que la Diputació de Balears basteix a les afores de la ciutat.

LES FIRES I FESTES DE LA CIUTAT

El Patronat de Fires i Festes ha publicat un esboç de programa, que dins el marc de la modèstia en què ve redactat, ha produït immillorable efecte, ja que servirà de base per ulteriors programes de més volada, si els ciutadans contribueixen amb llurs aportacions pecuniàries.

ESTADISTICA

Per la oficina d'Estadística ha estat publicada una nota, segons la qual el nombre d'habitants de la nostra ciutat és avui de 94.241, i el del total de les illes de 379.594.

LA NOSTRA TERRA

DIRECTOR:

ANTONI SALVÀ I RIPOLL

ADMINISTRADOR:

ANTONI IGNASI ALOMAR

Redacció i Administració: *Escursach*, 8, 1er.—Ciutat de Mallorca

Preus de subscripció: Any, 12 ptes.—Trimestre, 3 ptes.—Número solt, 1'25 ptes.

ESTAMPA D' EN FRANCESC SOLER.—SANT FRANCESC, 2 I 4.—PALMA DE MALLORCA

DISPONIBLE

JOSEP CASASNOVAS

SANTO DOMINGO. 22 I 24
TELÈFON 2221 : PALMA

FUMISTERIA : SANEJAMENT : BATERIA DE CUINA : ESTUFES
CUINES ECONOMIQUES : WATER - CLOSETS
BANYS : LAVABOS

BERNARDÍ SEGUÍ

CONTRACTISTA D'OBRES

CARRER 93, 3
TELÈFON, 1135

PALMA DE MALLORCA

Menjau galletes,
però...
GALLETES

CETRE

BOLSERIA, 7

PALMA DE MALLORCA

SUMARI

L'ESTATUT - UN MISSATGE ALS MALLORQUINS

L'ESCEPTICISME EN LA JOVENTUT	F. Vidal Burdils
TRANQUILA MAR...	Miquel Dolç
CAMP DE NOVEMBRE	Josep Sureda i Blanes
EVOLUCIÓ DE LA SENSIBILITAT	Bartomeu Forteza
ROTONDA	
MISSATGE ALS MALLORQUINS	
L' "ENTRETIEN" DE BUDAPEST	

ELS LLIBRES.-LES ARTS

RECULLS DE FORA

NOTICIARI

Número solt. . . 1'25 Pts.

Per retrats excel·lents

RUL·LAN

I per decorar la vostra casa,
fotografies d'art

RUL·LAN

Palacio, 10 - Telèfon 1935

Palma de Mallorca